

Stoi przed nami wielkie zadanie odbudowy gospodarki dotkniętej skutkami epidemii COVID-19. Ważna cegiełka w tym procesie to innowacyjne projekty realizowane przez polskich przedsiębiorców i naukowców - przy wsparciu NCBR.

dr inż. Wojciech Kamieniecki dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Szybko stało się jasne, że koronawirus jest twardym przeciwnikiem. W Narodowym Centrum Badań i Rozwoju stawiamy mu czoła na miarę własnych kompetencji: z naszą pomocą najtęższe umysły pracują nad rozwiązaniami służącymi diagnozowaniu, leczeniu i przeciwdziałaniu zagrożeniom takim jak COVID-19. Jednocześnie dbamy o to, by w tym szczególnym czasie nie stracić z pola zainteresowania wszystkich tych dziedzin, które budują siłę technologiczną państwa.

Patrząc przez szkło. Wirusobójcze

Tak, w XXI wieku nadal jesteśmy podatni na epidemie. Liczba zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oscyluje już w Polsce wokół 1,5 miliona. Jak mierzymy się z tym faktem w NCBR? Kierując się ponad 10-letnim doświadczeniem we wspieraniu nowatorskich projektów badawczo-rozwojowych, szukamy rodzimych rozwiązań, które pomogą nam skutecznie radzić sobie z tego typu zagrożeniami. Stąd nasz główny oręż w zmaganiach o zdrowie to Szybka Ścieżka „Koronawirusy”, tematyczny konkurs grantowy w sprawdzonej, dogodnej dla naszych partnerów formule, nastawiony na długofalowe efekty.

Do końca grudnia ub.r., w trzech rundach naboru, przyjmowaliśmy w nim pomysły przedsiębiorców i naukowców na przeciwdziałanie szerzeniu się pandemii koronawirusów, w tym SARS-CoV-2. Na finansowanie najlepszych projektów przeznaczyliśmy ponad 200 mln zł. Są to środki z Funduszy Europejskich, z Programu Inteligentny Rozwój.

Jestem przekonany, że każda złotówka zostanie dobrze wykorzystana i uzyskamy rozwiązania, na jakich nam wszystkim zależy. Podczas gdy jeszcze trwa ocena wniosków złożonych w trzeciej rundzie konkursu, z nadzieją patrzymy na już toczące się prace.

Jeden z zespołów badawczych poszukuje innowacyjnego terapeutyku przeciwwirusowego przydatnego w leczeniu COVID-19 oraz infekcji grypowych, inny koncentruje się na technologii wytwarzania specyficznych przeciwciał oraz urządzeniu do szybkiej diagnostyki wirusów, kolejny opracowuje szkło wirusobójcze służące zwalczaniu zagrożenia epidemicznego. Innowatorzy chcą też stworzyć technologię wytwarzania miniaturowych urządzeń diagnostycznych do szybkiego wykrywania SARS-CoV-2, platformę terapii cyfrowej czy przygotować powłoki malarskie przerywające transmisję wirusów za pośrednictwem przedmiotów i powierzchni stałych. Uznanie ekspertów zyskała też koncepcja naturalnego wsparcia układu odpornościowego organizmu. Prewencyjny charakter będzie miał wysokorozdzielczy system symulacji mobilności ludności, oparty na

danych geolokalizowanych i dużych, rozproszonych zbiorach danych. Jego przeznaczenie to modelowanie i predykcja rozwoju pandemii chorób zakaźnych.

To tylko garść przykładów z puli ponad 20 umów na realizację nowatorskich projektów, które podpisaliśmy dotąd z wnioskodawcami. Jesteśmy w trakcie zawierania kolejnych. Ale już te przykłady pokazują, że podjęte prace są ukierunkowane nie tylko na radzenie sobie z obecną epidemią, ale także na przeciwdziałanie chorobom wirusowym w dalszej perspektywie.

Kolejne 150 mln zł przeznaczyliśmy na wsparcie szpitali jednoimiennych w walce z koronawirusem. Przedsięwzięcie to ma formę nie tradycyjnego konkursu, ale dofinansowania w trybie pozakonkursowym, przyznawanego na maksymalnie uproszczonych zasadach. Tu także odzew był ogromny.

Dziękuję wszystkim, którzy włączyli się w te zmagania. I to od pierwszych chwil, gdy okazało się, że w czasach, kiedy króluje sztuczna inteligencja, przemysł 4.0 i zaczynamy wprowadzać autonomiczne roboty na sale operacyjne, nagle wybucha epidemia i wywraca nasze życie do góry nogami. Wierzę, że solidarne wysiłki nauki i biznesu sprawią, że na drugi raz nie damy się tak zaskoczyć. Stawką jest nasze zdrowie i bezpieczna przyszłość.

Przyszłość dzieje się u nas

Nie będzie przesadą, jeśli powiem, że ta przyszłość dzieje się u nas. Tak też głosi hasło wprowadzające naszą nową strategię. Aktualizuje się ono każdego dnia dzięki wysiłkom tysięcy innowatorów zaangażowanych w projekty wspierane przez NCBR. Tylko w ubiegłym roku przekazaliśmy 5 mld zł na ten cel, a nasz budżet na realizację programów w 2021 roku to około 7,1 mld zł.

Od samego początku za swoje zadanie uważamy takie kierowanie wsparcia, żeby

pobudzać współpracę biznesu z nauką na rzecz rozwiązań w kluczowych dla kraju obszarach. Te obszary nie są „zadekretowane” raz na zawsze, ich wybór wynika z pogłębionej analizy rzeczywistości. W najbliższych latach, mając na celu wzmocnienie naszej gospodarki i korzyść społeczną, planujemy skupić się zwłaszcza na rozwoju sztucznej inteligencji, cyfryzacji i automatyzacji. Ważną kwestią pozostaje oczywiście transformacja energetyczna, w kontekście Zielonego Ładu oraz polskiej strategii wodorowej. Nie mam wątpliwości, że w tych dziedzinach przedsiębiorcy mogą liczyć na wkład polskich naukowców – i że działa to także w drugą stronę, bo te kompetencje przecież się uzupełniają.

Nasza strategia bierze pod uwagę potencjał wynikający z nowej perspektywy finansowej i z szans, jakie niesie ze sobą Horyzont Europa, największy w historii Unii Europejskiej program w zakresie badań naukowych i innowacji. Przede wszystkim zaś współgra z założeniami polityki przemysłowej Polski. Planujemy być jej częścią, wykorzystując w tym celu całą paletę zarówno klasycznych, jak i nowoczesnych narzędzi. Chcemy się stać w jeszcze większym stopniu wyspecjalizowaną i skuteczną rządową agencją wykonawczą z szeroką ofertą wspierania innowacji i silną pozycją międzynarodową, a zarazem centrum wiedzy i kompetencji w obszarze badań, rozwoju oraz inwestycji.